

tandum fratri præmortuo Christo semen assumptus propriæ securitatis, et quietis amore parere rennuerem decrevi. Igitur, de meis quidem viribus et sufficientia prorsus diffusus, et spem omnem cœlitus expectans divinam et Reverendissimarum Dominationum Vestrarum dispositionem sequi, atque ferendum hoc onus coeleste auxilium omnibus votis implorare, quod sincere intentioni meæ non proprium, sed Divinum honorem quærenti nequaquam deesse poterit. Post Deum vero magnam mihi fiduciam præbet Reverendissimarum Dominationum Vestrarum perspecta sinceritas atque prudentia, quarum mihi consilia omnibus in rebus video affutura; atque utinam mihi jam nunc apud eas esse daretur, ut et ipsis pro summis laboribus mihi in electione impensis meritas gratias rependere possim et præsentibus Sanctæ Ecclesiæ necessitatibus, pariter cum ipsis valerem succurrere. Sed postquam huic meo desiderio longi terrarum tractus obsistunt, hoc interim quod possum summa cum diligentia procurabo, ut scilicet iter meum in Italiam et urbem omnibus modis accelerem, nec ulla prorsus in me mora erit, ubi Reverendissimi Domini Legati applicuerint et classis mea fuerit necessarij rebus instructa, quod juvante Deo, brevissime futurum est, quo minus me mari commitam. Interea, Reverendissimæ Dominationes Vestræ omnes prudentiæ et industriæ suæ vires explicabunt, ut Ecclesiæ status illesus conservetur. Ego vero monitis earundem utpote sanctissimis et prudentissimis et nunc absens ut postea præsens, libentissime obtemperabo. Valeant eadem. Reverendissimæ Dominationes Vestræ felicissime.

Victoriæ VIII Februarii 1522.

47° *Exemplum litterarum Sanctissimi Pontificis electi ad Collegium Reverendissimorum Cardinalium.*

Reverendissimi in Christo patres domini et confratres colendissimi.

Debitam commendationem vehementer gavisus sum, ubi intellerem Reverendissimas Dominationes Vestras, inter alia quæ post obitum felicitis recordationis Leonis papæ decimi circa gubernationem Ecclesiæ prudentissime ordinarunt, etiam illud providisse, ut per meam ab Italia, et urbe absentiam singulis mensibus ex suo quoque ordine cardinalium singuli cardinales, hoc est simul terni gu-

bernacula Ecclesiæ obtinerent. Mire placuit mihi et prudentibus qui mecum sunt, hac tam matura et sancta provisio, utpote quæ credatur obviam iturâ multis inconvenientibus, quæ ex unius seve paucorum diuturna gubernatione sequi poterant. Ut taceam, quod tam brevis futura sit mea in Hispaniis mora, ut quasi superfluum videri potuisset si circa regimen temporarium quasi multos annos aut etiam menses duraturum esset provisum foret. Ab initio certe vehementer horruî totius Ecclesiæ pondus in humeros meos nimium imbecilles suscipere; sed cum ex multis inditiis quasi ad oculum videre videor hinc divinam indulgentiam et gratiam nobis aspirantem, inde rectitudinem, zelum, atque prudentiam Reverendissimarum Dominationum vestrarum sanissimis consiliis omnibus in rebus affuturam, licet conceptam primo animi mei anxietatem, non usque quaque valeam deponere. Multo etiam majore cum fiducia et alacritate onus acceptabo, sperans in Domino, quod optimis et sanctissimis initiis non alii progressus sint responsuri; cui et illud ex corde supplico dignetur gressus nostros dirigere, ut sponsam nostram Sanctam Ecclesiam romanam et Reverendissimas Dominationes Vestras cito videre et complecti valeamus; quod dici non potest, quam ardentibus votis concupiscam, ni mirum, qui luce clarius perspiciam quam id Ecclesiæ statui necessarium esse videatur. Et certe in me nulla mora erit, 47* quo minus post adventum romanorum dominorum Legatorum illico iter aripiam. Nisi fore classis quæ sufficere videatur nondum fuerit aggregata, et quoniam non satis tutum videretur cum solis triremibus cæsareis nos mari committere, rogo Reverendissimas Dominationes Vestras quantum possum, ut mox lectis præsentibus curent triremes Ecclesiæ una cum galeone quam celerrime barchiam mitti. Nam in cæsareis quæ Neapoli et Siciliæ, deserviunt nulla spero mora erit, quoniam scio Cæsarem jamdudum illas in Hispaniam traduci jusisse. Interea vero Reverendissimis Dominationibus vestris super omnia curæ erit efficere, ut justitia omnibus æqualiter ministretur, occurrantque rapinis et excessibus quos credibile est per Italiam non paucos vel jam committi vel paratos esse; quod ut maxime est necessarium et unus ex primis gradibus optime gubernationis. Ita mihi erit super omnia gratum; nec hoc Reverendissimas Dominationes vestras comonefacio, quasi diffidam eas suapte sponte hoc officio splendide functuras; sed quod justitia cui semper ubicumque vixi maxime favi pro magno meo erga eam desiderio, mihi nunquam videatur satis com-

(1) La carta 46* è bianca.